

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és Kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszáma 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32.-
fél évre	18.-
negyed évre	8.-
Vissza postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	18.-
negyed évre	8.-

A zsidóbaró orra.

— Hogy marad meg a káposzta és hogy lakik jól a kecske? —

Az antiszemizmussal nem valódiható „Uj Nemzedék” egyik számában olvassuk a következő érdekes Szerkesztői üzenetet:

Lipótvárosi: Sajnáljuk szegény Hegedüs Gyulát, hogy ilyen nehéz helyzetbe került. Egy zsidó bárót kellene Gábor Andor darabjában, a prince-ben játszani. Ő egész ártatlanul és természetesen úgy okoskodott, hogy egy zsidó bárót csak úgy játszhat, ahogy egy ilyen báró szokás: megfelelő arccal, megfelelő gesztusokkal s megfelelő hanghordozással és beszédmodorral. A főpróbán is így játszotta. Ezzel az alakításával azonban, miért, miért nem, Faludi direktor ur és a szerző, Gábor Andor, egyformán elégedetlenek voltak és miad a ketten levelet irtak Hegedüsnek, amelyben arra kérték, ne éljeze ki annyira a hőse felekezeti karakterét, mert ez rossz vért szülhetne a Vigszínház közönségében és visszahatna a darab sikerére. A Vigszínház mai közönsége, ugylátszik nem bírja elviselni a legkisebb felekezeti ismertető jelet sem hajlandó minden ártatlan szóban és gesztusban klerikalizmust látni. A Vigszínház közönségének, nemkülönben Faludi direktor urnak és Gábor Andor felfogása szerint is, zsidó bárót nem szabad többé zsidóbarónak játszani, mert ez dehonasztáló egy egészen új társadalmi osztályra, egyben pedig izgatónak és kellemetlenül hat a közönség többi részére is, amely még nem báró, de akar lenni és nemsokára az is lesz. Faludi direktor urnak és Gábor Andornak felfogása szerint a parasztot lehet hülye parasztnak, a grófot hülye grófnak, a zsentrit szélhámos és korhely

zsentrinek, a hivatalnokot nevevetséges szemilnek játszani, mert ezek ezt már megszokták, a zsidó bárót azonban nem szabad zsidóbarónak játszani mert a többi megharagszik érte. Szegény Hegedüs, mit tehetett ezekután egyebet: a zsidóbarót mecklenburgi nagyhercegnek és Richmond lordjának játszotta. Erre újabb le-

vél jött Faludi direktor urtól és Gábor Andortól, akik most arra kérték, játszsa még is csak zsidónak és bárónak, de hogy a kecske is jól lakjék, a káposzta is maradjon: maszkirozza kisebbre — az orrát. Hegedüs így tett és most a Vigszínház közönsége is megvan békülve. Faludi direktor ur és Gábor Andor is és a művészet is.

Közvetlen küszöbön a döntés.

Lugano, junius 14. Mint a Corriere della Sera jelenti, Balfour lord választói előtt beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a nyugati harctéren a döntés közvetlenül küszöbön áll; ez azonban nem jelenti Anglia számára a háboru befejezését.

Súlyos francia vereség.

(Hivatalos német jelentés.) A német trónörökös hadcsoportja: A franciák Noyontól délnyugatra újból erős ellentámadásokat intéztek a Roye-Estrées, St Denis-i nagy orszagot mindkét oldalán. Legsúlyosabb veszteségeik mellett omlott össze ezen rohamuk is. Hatvannál több összelőtt pancélos kocsi hevert a csatatéren. A foglyok száma 15 eze nőt többre emelkedett. A zsákmányolt ágyuk száma az eddigi megállapítások szerint több mint 150.

A legutóbbi két napon 35 ellenséges repülőgépet lőttünk le.

Ludendorf, első főszállásmester.

Nagyon féltik Párist.

Berlin, junius 14. A párisi Matin-ban a honvédelmi bizottság egyik tagja kifejti, hogy minden áldozatot meg kell hozni Párisnak nem tálságos távolságból történő bombázását, mert Páris további lövetése óriási kárt tenne az ország védelmében.

Holló Lajos meghalt.

Budapest, junius 14. Holló Lajos Károlyi-párti képviselő az éjjel meghalt. Tegnap a pénzügyi bizottság ülésén résztvett, ott rosszul lett és Juhász Aladár barátja kocsin hazavitte. Éjjel 11-kor agyvérzés érte és fél 1-kor meghalt. 1859-ben született, 87-ben lett képviselő főlegyházán, ahol 1893-ban megalapította a Magyarországot.

Roppant komoly a Franciaországi helyzet.

Genf, junius 14. A Matin szerint Foch tábornok személyesen vezeti Compiégne védelmét. A Daily News jelenti, hogy a franciaországi helyzet komolyságára való tekintettel Lloyd George várt beszédét elhalasztották.

Nehézzen sikerült megmenteni a francia tábori úteget.

Amsterdam, junius 14. A londoni katonai lap tudósítók kiemelik a tüzerharok rendkívüli hevesességét a nyugati fronton.

Azt írják, hogy a franciák visszavonulásából kétségbeesett harcok lettek. A németek újabb sikereket értek el. Ebben a csatában a németek legalább 25 új hadosztállyal támadtak. Nehézzen vált lehetővé a francia tábori tüzerseg megmentése.

Egységes támadás lesz?

Zürich, junius 14. A Tagesanzeiger azt írja, hogy a fokozott tüzevékenység Macedóniában és Palesztinában egyre tart. Különböféle jelekből arra lehet következtetni, hogy nem valószínűtlen hogy az antant az egész fronton egyszerre egységes offenzívába fog.

Osztrák gyerekek helyett osztrák cselédek

— Hogy enyhítenek Szabadkán a cselédinségen? —

A cselédinség különösen nyáron, mikor a cselédek nagy része mezei munkák végzésére haza megy falujába, mind nagyarányúvá válik. Így van ez különösen Szabadkán, ahol újabb osztrák cselédekkel igyekeznek pótolni a hiányt. Ez annál könnyebb, mert az ausztriai leányok egy-egy hirdetésre tömegesen jelentkeznek a jobb ellátás reményében. A háboru kényszerítő körülményei folytán ezek a gyakran középiskolát végzett leányok mindegyik házimunka végzésére ajánkoznak és fizetési igényük 30-40 korona. Ami, ha tekintetbe vesszük a mi cselédeink fizetési igényeit, szinte csábítóan olcsó. Nálunk egy valamire való cseléd 80-100 koronát kér havonta, de még a pesztrák is 50 korona bért követelnek.

Bár sok szempontból nem kívánatos a német és a cseh lányok beözönlése, mert össze a mezei munkák végeztével a városba visszatérő cselédek hely nélkül maradnak és ez a körülmény a cse-

lédek teljes züllesztését vonhatja maga után, de viszont ennek az a jó hatása is lehet, hogy a már tűrhetetlenül magas fizetési és ellátási igényeiket mérsékelni fogják a hoppon maradt cselédek. — És ezzel végeredményben a mezőgazdák is nyerhetnek, mert a hely nélküli cselédek kénytelenek lesznek a gazdaságokban elhelyezkedni. Ez pedig az aránytalanul magas napszámberék leesését vonhatja maga után.

Az osztrák cselédek beözönlése tehát, ha tekintetbe vesszük, hogy ezek háboru után ugyis visszatérnek, — sok szempontból — kedvezően oldhatja meg a cselédmizériákat.

A zempléni zsidók főispánjuknál.

Zemplén vármegye főispánja előtt, gróf Széchenyi György előtt, a sátoraljaujhelyi ort. izr. anyahitközség, az orthodox és szefard hitközségek a napokban együttesen tisztelegtek a vármegye egész zsidósága nevében.

Alkalmat nekik erre az szolgálattal, — írja az Egyenlőség — hogy a megye főispánja is azok közé tartozik, akiknek a neve a modern keresztény sajtó alapítása érdekében kiadott röpirven szerepel. Ezért kérdőre vonták a zempléni zsidók.

Hallatlan dolog, fura ember lehet ez a főispán; ő keresztény sajtót akar és nem hajlandó az icigek által szerkesztett és zsidó érdekekért küzdő élet-halál harcban részt venni. Ez nem főispánnak való, jelentik ki a magyar nyelven írott kóser ujságok. Ez a felekezeti békét megbontja.

Vázsonyi Vilmos, Vadász Lipót lehetnek büszkéek arra, hogy zsidók; ezt hangoztatták is mindenütt; de gróf Széchenyinek nem szabad katolikusként lennie, mert azt az „Egyenlőség” nem akarja. Jaj annak, aki különösen kath. sajtó-ügyet kezd, mert ez még árt is a zsidóknak.

Szóval hallatlan dolgot vitt véghez a zemplénmegyei főispán, mert nem hajlandó fejét a zsidó sajtó rabigájába hajtva a zsidók szájaize szerint való sajtót pártolni, hanem katolikus magyar sajtót kíván. Ezért szól neki a: fessítsd meg... Aki ezeket helyenvalónak találja, az ne anti, hanem filozofemita legyen...

Járekiensis.

Városi kigondoló bizottság.

Első kigondolás: a vigalmi adó.

A háborus viszonyok, amelyek az idők folyamán alapjában felforgattak mindent, sok mindenféle furcaságot, tarkaságot teremtettek. Ilyen háborus furcaság: a kigondoló bizottság. Nem humor ez, hanem valóság. Hogy valóban működik is, azt bizonyítja az alább közölt hír, amely az egyik kaposvári napilapban látott napvilágot. A hír így hangzik:

A nemrég megválasztott városi kigondoló bizottság tegnap például Kovács Soma dr. polgármester-helyettes elnöklésével ülést tartott. A bizottság a város nemrég elkészített vigalmi adó szabályrendeletével foglal-

kozott. Vigalmi adót fog kivetni a város mindenféle mutatványos bódéira, táncmulatságra, hangversenyre, színházi, cirku-szi és mozielőadásra. A nyilvános helyeken, továbbá társas-körökben, egyletekben, kaszinókban és klubokban folytatott kártyázást, dominózást, sakkozást, tekézést és billiárdozást is megadóztatják. Megadóztatják az ezen helyeken elfogyasztott élelmi és élvezeti cikkek árát. Minden kártyázó 20, minden tekéző, billiárdozó, dominózó és sakkozó 10 fillér vigalmi adót fog fizetni a társas-körökben

ennek felét fizetik. A kávéházi fekete, sör, bor, fagyalt és egyéb üdítő italok után 2 fillért, pezsgőbor után 20 fillért fognak szedni. A kigondoló-bizottság a városi szabályrendeletet változtatlanul helyesnek jelezte.

Szívesen vesszük, ha már Szabadkán is megalakítanak a kigondoló bizottságot, legalább megtudná a város, kik azok, akikről kigondolást remélni lehet. Vajjon gondolt e már valaki itt Szabadkán erre a kigondolási bizottságra és vajjon egyáltalán meg lehetne-e alakítani itt Szabadkán a kigondoló bizottságot?

Bácskai fiúk a Talián földön.

(A „Délvidék” eredeti cenzurázott közleménye.)

Rohan az idő, mintha száz mért-földes eszímákban járna s amint magunk után hagyjuk a mult eseményeit, úgy változnak aképek, melyeknek szűk kereteiben ezer és ezer felszabadulni vágyó emberi lélek keserve zsong. A bácskai fiúk millió és millió sajtó sóhaja száll a derűs talián ég felé, hogy esendes békétüresben találják meg az enyhet lehelő vigasztalódást, mely már-már sorvadó beteg lelkeikre gyógyírként árasztja a megszabadulás reménvsugarait.

Igy járják a bácskai fiúk a talián földeket. Mindenütt találkozni velük, amerre utam elvitt. A hazulról jövő katonavonatok százával szállítják őket, hogy itt szereszórájk fiainkat. Az utolsó osztrák állomástól, Cormonstól nem messze szoran leszállnak, hogy a Trento és Fontanin grófok elhagyott kastélyaiban találjanak szállást a néhány heti frontmögötti kiképzés idejére.

Innen aztán Udinén, a patkányvároson keresztül Motta di Liven-

zara kerülnek, hogy a veszedelmes Piave melletti állásokat megvédjék. Utközben a frontmögötti kép a legváltozatosabb. Csak ritkán látni a cammogó trénszekereket, annál több teherautó dübörög végig a sáros országúton. Most már katonáink sem teszik meg gyalog az utat. Autók röpülnek velük ugyszólván az első vonalig. Mintha villanyozottabb, tette késebb hangulat szállná meg őket így.

Eleven, tüzezebb energiát visznek egy a vonalba, mely tekervényesen húzódik a Piave mellett, hol egy éjszaka misztikus haláltvárosa is oly sorvasztó! Deresedő népfelkelőink, sápadt arcu ifjaink lesve-lesik az alattomos életretörést s ahogy kitégult szemekkel révedeznek ei a tájon, mintha areukon az emberszeretés legáhitatosabb érzései tükröznek le a háboru tanulságát:

Ember szeresd — és ne bántsd egymást!

Wekerle József.

Nagyobb lesz a drágaság.

— Csökkenteni kell a bankjegy forgalmát. —

A képviselőház tegnapi ülésén Teleszky János volt pénzügyminiszter szóvá tette a nagy drágaságot. Rámutat arra, hogy a keleti front felszabadult és a háboru e részben ráuk nézve befejezést nyert, de ez a körülmény nem érezteti eléggé a hatását nálunk a gazdasági téren. A hadiköltségek leszállításának szükségességét hang sulyozza — a háboruban való kitartásunk érdekében. Az állami alkalmalástól nem sok eredményt vár, a sok rendelet és szabályozás azt eredményezi, hogy a rendeletek végrehajthatatlanok és az emberek érzéke elvész a rendeletek betartása iránt.

Szükségesnek tartja, hogy a rendeleteknek az utóbbi időben sajnálatosan tadasztalt be nem tartása a felsőbb társadalmi rétegeknél szigorubb megtorlásban részesíttessék. Az állami alkalmalozottak helyzetét naturaliákkal kell segíteni. Félő, hogy a javaslatba jövő tárgykör, a beszerzési segélyek engedélyezése a drágulást nagymérvben fokozni fogja. Sürgeti a háborus adminisztráció olcsóbbá tételét.

Kéri, hogy a kormány nyujtson mielőbb tájékoztatást a központok pénzügyi helyzetéről.

Hegedüs Loránt azt kérdezi, hogy tárgyalta-e már a kormány a költségvetést, ha igen, mikor.

Kifejti, hogy a drágaság csökkentése végett okvetlenül szükséges azoknak a banktechnikai rendszabályoknak az életbeléptetése, amelyek a túlaradt bankjegyforgalom lecsapolására vezetnek. Sürgeti, hogy Szerbiába külön dinárjegyeket kibocsátó bank állítsassék fel, Lengyelországban pedig a lengyel márka forogjon, hogy ezekben az okkupált tartományokban lévő több százmillió korona bankjegy felszabaduljon.

Wekerle nyilatkozata.

Wekerle Sándor miniszterelnök Teleszkynek válaszolva rámutat arra, hogy a rendelkezésre álló anyagok készletének csökkentése és a pénz elértéktelenedése oka a drágaságnak. A hadikiadások leszállításának nehézségei vannak, már amiatt a sok intézmény miatt is, amely a háboru alatt kialakult.

A kormány az összes lehető intézkedéseket meg kívánja tenni a drágaság csökkentése érdekében. A kereskedelmi kormány behatóan foglalkozik az ipari cikkek ár-megállapításának ügyével, igyekszik a közalkalmazottak természetben való ellátását biztosítani. Rámutat a láncereskedelem megszüntetésére és az ár-megállapító-bizottságok felállítására tett kormányintézkedésekre, amelyek a drágaság korlátozását célozzák.

A központok ellenőrzése iránt intézkedni kíván a kormány és a kereskedelmi miniszter jelentést fog tenni ebben az ügyben. A központok jövedelme ingatag, meg van azonban a biztosíték arra, hogy a jövedelem közötelekre fogfordíttatni.

A Bácskai Hirlap rehabilitál.

Napokban az egész ország sajtóját bejárta és felháborította Hamory László képviselő ur mérsékelt hazafiassága tette, tudniillik az, hogy a jeles honatya elhullott parádés lovát a birtokán dolgozó katonákkal etette meg.

A magyar sajtó párt és felekezeti-külömbőség nélkül élesen támadta a képviselő eme diszpáldányát, s hogy jogosan ahhoz szó sem férhet. A Délvidék hasábjain is megjelent egy cikk, amely Hamory ur előéletével is foglalkozott, megjegyezvén, hogy zsidó. Nosza erre a szabadkai közérkölesök árgus-szemü őre, a Bácskai Hirlap, meghuzta a vészharangot és felekezeti izgatást szaglászott ki az egyébként igaz állításból és érvelvén azzal, hogy Hamory nem zsidó!

Kedvelt Laptársunk, Bácskai Hirlap! Nem célnak hosszas polémiát foglalni ilyen kérdésekben, de annyit engedjen megjegyezni, hogy Hamory ur (aki bizonyára nagyon halás lesz a védelemért) zsidónak született, csak kitért, azaz helyesebben, érdekei szempontjából meggyőződést változtatott. Távol állt tőlünk, hogy Hamory urban mást kifogásoljunk, mint fajtát, mert azt nem lehet letagadni nyilvánvaló rosszakarat nélkül, hogy ha zsidónak születik valaki hát az zsidó fajhoz is tartozik, ha száz más vallásra is tér át. A nevezett cikkirő véletlenül ismeri Hamory ur előéletét s így alaptalan dolgokat nem állított.

Kedvelt Laptárs! Heinek van néhány sora, amit különösen a figyelmebe szereretnének ajánlani, annál is inkább, mert mi ezen az alapon foglalkozunk a zsidó kérdéssel. Szól pedig a mondás a következőképpen: „Jede Religion ist einertei, in der Russe liegt die Schweinereie.” Magyarul pedig ennyit akar jelenteni, hogy minden vallás egyforma; a fajban van eltérés (magyarul: disznóság). Itt a nézeteltérés közöttünk, kedvelt Laptárs.

Ha pedig már erre a kényes talajra léptünk, hát engedje meg kedvelt Bácskai Hirlap, hogy mi is kérdjünk valamit minden felekezeti izgatás nélkül. Hogy van az kedvelt Laptárs, hogy minden gazembert, legyen az árdragító, papirbakancsszállító s tudja a jehova minő háborus visszaélő, fel-téve, ha Mózes törzséből eredt, azonnal védőszárnyai alá fogja? Hogy van az kedvelt Laptárs, hogy egy olyan alakot, aki képviselő letére dögölt lóhussal eteti a hazavédőt, kétségkívül sokatérő védelmébe fogad? Altalában hogy lehet az kedvelt Laptárs, hogy jöllehet az egész ország sajtója a felháborodás hangján irt a kiváló honatya kevésbé kiváló tetéről, csak az egy Bácskai Hirlap vette védelmébe, és nagyon is katolikusnak igyekezett deklarálni?

Kedves Bácskai Hirlap lássa már be, hogy roppant együgyűségre vall, azon állítása, hogy mi

vallás ellen izgatunk és ne vegye tulságosan érző szívére azt, ha az izraeliták fájának nagyon is kirívó rossztulajdonságait olykor-olykor meglegyintjük; ellenben tabulja meg egyszer már, hogy egy Magyarországon megjelenő lap, melynek munkatársai magyar kenyeret esznek, ne védje a magyarság, a hazafiasság és államérdek ellen fenekedő kapzsi gazembereket csak azért, mert zsidók. Ezt inkább illece ügyességileg letiltani, mint a kereszténység jogos harcát a zsidó faj nemtelenségei ellen.

Dohánypótszer a trafikokban.

Csak a pipázók öröme.

Irtunk már arról, hogy a dohányjövédék igazgatósága a dohányhiány enyhítésére dohánypótlékot hoz forgalomba. Most, mint értesülünk a szabadkai trafikokban június hó 15-én megkezdik a dohánypótlék arusítását.

A dohánypótlék 25 grammos csomagokban kerül forgalomba és egy ilyen csomag ára 12 fillér lesz a csomagon rajta van a felírás: dohánypótszer.

E dohánypótlékot egymagában nem igen lehet élvezni, nem is azért gyártják, hogy az a dohányt pótolja, hanem a dohányal keverve alkalmas arra, hogy a pipás emberek megtölthessék vele pipájukat.

A dohánypótlék kizárólag pipa-dohánnyal való keverése alkalmas, cigarettába már nem igen lehet használni.

A dohányjövédék összes gyártmányai a cigaretták, a szivar és a dohány továbbra is változatlanul és minden pótszer hozzáadás nélkül csakis dohányból készülnek. Ezekbe más, mint dohányt nem tesznek. A dohánypótlék kifejezetten mint pótszer jön forgalomba.

A pipás emberek nevében örömmel várjuk a pótszer, de az az aggodalmunk is megvan, hogy ezt a magánforgalomban gyártott cigarettákban is élvezni fogjuk.

— **Kitüntetés vaséremkeresztjével.** Az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás vas érdemkeresztet kapta: Faragó István őrmester, Papp Béla népf. őrmester, Wohstenstein Árpád I. oszt. számv. tiszt, a vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta: Szűzy Mátvás tizedes, valamennyien a 4. honvéd huszárezrednél.

LIFKA-MOZI

2 sláger **Psylander** felléptével
A függöny legördül
művészdráma 4 felvonásban
Henny Porten
ragyogó szépségű filmdiva gyönyörű ujdonsága
Méltóságos szobalány
vigjáték 4 felvonásban
Kezdeté 1/2 6 és 1/2 9 órakor.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetések.** A király az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül **Steuer Jenő** 6. honvéd gy. e. bel. népf. főhadnagyának a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, **Kovács István**, egy honvéd gyaloghadosztály kiképző csoportnál beosztott 6. honvéd gyalogezredbeli tart. egészségügyi zászlósának, az ellenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismerésül az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **A szegedi képviselőválasztás bonyodalma.** A szegedi választókerület tudvalevőleg **Zichy János** gróf kultuszminiszternek ajánlották fel. A kultuszminiszter azonban elhárította a megítélést és nem vállalta a szegedi mandátumot. A kerület eddig munkapártú volt és **Zichy** nem tartotta megengedhetőnek, hogy precedenst alkalmazzanak vele a háborús választási paktum felborítására, amely a kormány és a nemzeti munkapárt között ezidő szerint fenn áll.

— **Lisztet kapnak az ellátatlanok.** Nemrégben az a hír terjedt el Szabadkán, hogy az ellátatlanok egy hónapra nem kapnak lisztet, hanem várnok kell egész az új búzáig. A hír természetesen nagy elkészítést kellett az ellátatlanok között, noha alaptalan volt. — **Windischgrätz közéletmezési miniszter** ma arról értesítette a várost, hogy az ellátatlanok részére 10 vagon lisztet utalt ki július 15-ig terjedő időre. A 10 vagon liszt között 25 százalék kukorica is van. A kiutalt mennyiség, ha nem is nagy mértékben, de többekévesebbé fedezi majd a szükségleteket.

— **Áthelyezés.** **Szabó Miklós** szegedi kir. törvényszéki irnokot az igazságügyminiszter a szabadkai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Szalámi érkezett.** A közéletmezési miniszter értesítette Szabadkát, hogy a város részére 15 m.m. szalámit utalt ki. A szalámi ára fejében 42000 koronát fizet ki a város.

— **Elhunyt uriaszony.** **Özv. Tary Náadorné** Budapesten hosszas szenvedés után elhunyt. Holttestét családjá hazá hozatta. Temetése ma délután 4 órakor lesz. Az elhunyt uriaszonyban **Tary Emil** rendőrkapitány édesanyját gyászolja.

— **A műpártolók jótékonyága.** **Piötsch Ferencné**, a Szabadkai Műpártolók Körének elnöknője, a kör pünkösdi és urnapi jótékonycélu előadásainak jövedelméből 300 koronát adott a hadiözvegyek és árvák javára.

— **A női felsőkereskedelmi iskola záróünnepélye.** A Miasszonyunkról nevezett iskolánépnek által fenntartott női felsőkereskedelmi iskola záróünnepélyét holnap, 15-én tartja fél nyolc órakor a záróban. A következő tanévre a beiratások július 1-én, 2-án és 3-án lesznek, továbbá ősszel is folytatódhatnak, de akkor csak azon növendékek vétetnek fel, akiknek hely jut.

— **Bronzérem vitézek.** Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül a bronz vitézségi, éremet kapták: **Varga István**, **Holló Ferenc** ővezetők, **Kellen Bódóg** népf. 6. honv. e.-ben.

— **Vizsgák a városi zeneiskolában.** A városi zeneiskola vizsgáinak sorrendje a következő: Az I. és II. osztályu növendékek f. hó 17-én hétfőn d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig, a III., IV. és a magasabb osztályu növendékek f. hó 18-án kedden d. e. 9-12 és d. u. 3-5-ig vizsgáznak. A vizsgahangversenyek szerdán, f. hó 19-én d. e. 10-12 és d. u. fél 4-5-ig tartatnak meg. Csütörtökön f. hó 20-án d. u. fél 6-kor az intézet nagytermében záróhangverseny a 86. gyalogezred „Szokoly” otthona javára. Utóbbira a belépődíj 2 K.

— **Holnaptól kezdve drágább a posta.** Holnaptól kezdve megrágnul egy levél, mint a csomag utalvány, távirat, telefon. Ezentul a levelekre akár helyi, akár külföldi, helyi vagy vidéki forgalomról van szó, 5 fillér többlet fizetendő, levelezőlapokért 2 fillér, nyomtatványokért 50 grammig 2 fillér, 50 grammon felül 5 fillér, áruhintákért 50 grammig 5 fillér, a nehezebbekért nem jár külön díj, csomagokért 20 fillér, utalványokért 5 fillér, táviratokért 20 fillér, telefonért 1-ös díjövben 10, a többi díjövben 20 fillér.

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó poraográfiával a keresztény családokból!

— **A sacharin forgalomba hozatala és új ára.** Az edeset szerető emberek öröme a pénzügyigazgatót a mesterséges édesítőszereket 1918. évi július hó 15. napjától a következő alakban és áron hozza forgalomba: Por alakban 10 gramm (tisztá sulyban értendő) 550 szeres édesítő erejű, egy csomag 12 korona 10 fillér, 25 gr ugyanilyen minőségben 30 kor., kristály alakban 10 gr 440 szeres édesítő erejű, ára 9 korona 40 fill., 25 gr 24 korona 80 fillér, tablettá alakban (25 drb. egy dobozban) a 1-75 gr-os 110-szeres édesítő erejű darabonként 38 fillér, ugyanez (300 drb. egy dobozban) a 21 gr-os darabonként 8 korona. A mesterséges édesítőszerek állami egyed-árusításként kerülnek forgalomba.

— **Szerényi minisztérium.** Szerényi kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy minisztériumában minden aktát nyolc napon belül el kell intézni. Az elintézetlen aktákról hetenkint jelentés készítenő és abban a késedelemet elfogadhatóan meg kell indokolni.

— **Katonák sorsa szól hozzánk a hatos honvédek gyönyörű filmjén.** Katonák harcát látjuk, katonák kedves és férfias szórakozásait és sok-sok más szépet, a közönséget, amivel a palicsi honvédeknap ékes volt. Ezen a héten pénteken az utolsó napja az érdekes előadásoknak, jövő héten pedig ismét a Korzó Moziban hétfőn, kedden és szerdán kerül színpadra egy pompás vigjátékkal együtt. Minden előadásán katonazene. A teljes jövedelem a hatos honvédek özvegyeire és árváira. Jegyek a Korzó-Moziban kaphatók.

— **A csecsemők az anyaknál maradnak.** A budapesti állami gyermekmenhely igazgatója átirt a törvényhatóságokhoz, hogy engedje a csecsemőket anyjuktól

elválasztani s az állami gyermekmenhelybe szállítani, mert a menhely nem tudja a gyermekeket szoptató asszonyok hiányában befogadni és a mesterséges táplálás tej hiányában nagy nehézségekbe ütközik. Eddig ugyanis gyakori volt az eset, hogy az anyák a menhelyre adták gyermekeiket, hogy maguk munkába járhassanak. Ezentul a gyermekeket csak akkor lehet menhelybe vinni, ha az anya meghal, vagy gyógyíthatatlan betegségben szenved.

— **Beiratások a szabadkai m. kir. állami leánygimnáziumba.** A leánygimnázium V. és VI. osztályu tanulóinak beiratása f. hó 21-én és 22-én délelőtt lesz a felső leányiskola V. és VII. osztályába jelentkező tanulókéval együtt. Az iskola többi osztályába szeptemberben írják be a tanulókat. A leánygimnáziumba törekvő tanulók már elejétől fogva ebben az iskolában kezdik meg és folytassák tanulmányaikat. Az iskola tanulóinak elsőbbsége, később a felvételi vizsgálat kiterjesztése a francia, esetleg a német nyelvre is, megnehezíti a más intézetből jelentkező tanulók felvételének lehetőségét.

— **Környei Béla** ária és dal-estélye iránt oly széles körű az érdeklődés, hogy az estély előtt már napokkal aligha lesz jegy, ami érthető, mert a bécsi udvari operának ez az európai híru művésze ma Budapesten is nap-nap után ragyogó sikereket arat a városi színház operai előadásain. A Korzó Mozi Szabadka uri közönségének igényeit, szolgálja és a város kulturéletét gazdagítja, amikor ilyen művészt nagy áldozatok árán is nyer meg Szabadkának. Helyárak 15, 10, 6 korona.

— **Ahol nem félnek a pótdó-emeléstől.** Ez természetesen nem Szabadkán van. Lám, Szegeden nem félnek, annyira nem, hogy az eddigi 50 százalék pótdót 75 százalékra emelték fel. Az emelést főleg a tisztviselők fizetésrendezése kényszerítette ki. Ha Szabadkán nem átalánának hasonlóan eljárni, sok minden megváltoznék itten.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdáiban Szabadkán, Rakóczi-utca 20. szám.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök—péntek
A 6-os honvédek palicsi katonanapja filmen.
Egész estét betöltő, legbájosabb filmjáték. A közönség és a katonanap minden részlete magrököltve. A harcok, rohamok, robbanások remek valóság.
Minden előadásán katonazene játszik.

A bevétel a 6-os honvédek özvegyeire és árváira jut.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor, vasár, és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Mozgó-fényképszínház

Korzó mozi műsora:

Szerda—csütörtök—péntek: **A 6-os honvédek katonanapjának szenzációs gyönyörű filmje** 3 felv. A filmhez katonai zene játszik. A katonanap minden nézője rajta van a filmen. Izgalmas szép jelenetekkel. A bevétel a 6-os honvédek özvegyei és árváinak jut.

Szombat—vasárnap: **Dickens Károly** világbiró szindarabja Goldmark remek operája: **A tűcsők**. Színmű 3 felv. Főszereplő: **Olga Desmond** a femmenális táncosnő. legbájosabb vigjáték: **Teddy házasság**. 3 felvonás.

Prof Nick Fantom detektív Kalandja titokzatos miliók **Berki Lili Várkonyi Mihály** felléptével az **éjjeli találkozás** magyar detektív Kaland bemutatása Vasárnap az apolloban.

Viszketékséget, sőt ürt, rühöt

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. LESCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboform Kenőcs”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr. Fleson-féle kérjünk. Probatévely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére lőraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia” városi gyógyszerár 1. kör Deák-utca. (Kiskapó mellett)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

„Ferravin”

vasas china bor

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak. Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számítatlan sorsai ajánlás.

Szabadkán kapható. Decsy Jenő úr gyógyszerárban. Jelenlegi ára fél literes palackként 10 K. — A „Ferravin” névre tessék ügyelni.

A világlásirendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betárolni.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

A szabadkai és szabadkavidéki gazdák szövetkezete.

A szabadkai Gazdasági Egyesület erkölcsi és anyagi támogatása alatt, e hó 9-én megalakult a Szabadkai és szabadkavidéki gazdák szövetkezete, amelynek alapítási terveze a következő!

Alapítási tervezet.

Alulírottak, mint a szabadkai Gazdasági Egyesület tagjai, áthitva a mai történelmi idők nagyságától és ebből kifolyólag azon felelősségtől amely a magyar gazdaságszociális vezetőire hárul, elérkezettnek látjuk az időt hogy a gazdaságszociális érdekeinek megvédésére a korszelem követelményeinek megfelelő eszközökkel magunkat felvértezzük.

Legnagyobb bajunk már a háború alatt is szervezetlenségünk volt amelynek hatását a háború alatt hatványozott mérvben éreztük. Ezen akarunk segíteni.

A szabadkai Gazdasági Egyesület erkölcsi és anyagi támogatás mellett megalapítjuk a

„Szabadkai és szabadkavidéki gazdák szövetkezetét.”

amely hivatva lesz a termelő gazda és az állam mint a mai legnagyobb fogyasztó között, az időnként felmerülő egyes üzleteket, mint jelenleg a sertéshizlálást, szervezni és finanszírozni.

A hadsereg leszerelésénél visszakérülő állapotokat és gazdasági felszereléseket átvenni és szétosztani.

A gazdák egyéb szükségleteinek beszerzését, terményeiknek értékesítését ellátni.

Ingatlanok vételét, eladását vagy bérletét közvetíteni. Gazdasági személyzetet elhelyezni.

A hadsereget a szükséges gazdasági terményekkel közvetlenül ellátni.

Pénz és áru hitelt nyújtani és a Szövetség kebelében alkalmi egyesületeket létesíteni.

A szövetséget 25 évre alapítjuk és a tagok felelőssége csakis a jegyzett üzletrészesjegyek erejéig terjed.

A szövetkezet megalakul ha 200 darab részesjegy (à 100 K.) lejegyztetett és ha lefiztetett.

A 200 drb. üzletrészesjegy lejegyzésére a határidőt 1918 jun. 16-án állapítottuk meg, és az alakuló körülményt folyó év június hó 28-án délelőtt 10 orákor tarjuk meg a Szabadkai Gazdasági Egyesület helyiségében.

Az alulírt alapítók a kereskedelmi törvény értelmében az első három évre az igazgatóság kinevezését magunknak tartjuk fenn.

Az üzletrészesjegyzéseket eszközölni lehet a szabadkai Gazdasági Egyesületnél és a Takarékpénztár és Népbankban.

Szabadka, 1918 június hó 9.

Az alapítók.

A Szabadkai Gazdasági Egyesület 50 részesjeggyel. Kis Lajos 100 drb. részesjeggyel, Törtey Gyula, Dr. Bíró Károly, Vermes Károly 50 drb. részesjeggyel, Dr. Lipovencsics Lázár, Dr. Janiga János, Dr. Vojnics Gyula 20 drb. részesjeggyel, Szkenderevics Ferenc, Szatmatics József, Schaffer Adolf, Péts István, Czviin Albert, Malagarszki József 10 drb. részesjeggyel, Vukov Márk, Pleil Antal, Szobonya Bertalan Sztipics Albert Futó Mihály, Vidákovics Bernabás 5 drb. részesjeggyel, Bukvity Ignác, Varga István, Vörös Elek 4 részesjeggyel, Osztrigonác Béla 80 részesjeggyel, Jaramazovics Pál 2 részesjeggyel Vidákovics Antal 20 részesjeggyel.

HORVÁT-ORSZÁGOS BANK R.-T. FIÓKJA

SZABADKA.

KÖZPONT: OSIJEK.

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi, Crikvenica.

Befizetett részvénytőke K 20,000,000.

Tartalékalap K 9,000 000

ELFOGAD:

betéteket, ürvényekékre és folyószámlára a legkedvezőbb feltételek mellett. A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

VESZ ÉS ELAD:

mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb. külföldi ére és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket mindenkor a napi áron.

Átvész letétbe és kezelésre értékpapírokat.

FOLYÓSÍT:

jeleltételeket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

KIBOCSÁJT:

4% és 5% (utóbbiak 8% nével) duplárú bisférségű, döntésem mindenféle ovdák e lja-ra alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ

ipari és kereskedelmi vállalatokat, végezt birtokzáloglásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGI

legelőnyösebb feltételek mellett az összes bankügyleteket, továbbá bírói és kommissionális megbízásokat.

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANKÖNYVEKET

regényeket, régi újságpapírt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papírból készült cigarettahüvely 2-6s és 3-as 7 kor. ezrenként.

Családi és tábori levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Pálcsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelírások részére papírok, írőszerek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedés

Szabadka, Rudics-utca.

Telefon 604 sz.

MENETREN

Budapesti érk. délután	1:00
éjje	8:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:35
éjje	17:53
	4:47
Zomborhó érk. délelőtt	10:02*
éjje	10:11
Zomborhó ind. éjje	5:14*
	7:33
Ejriérek érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjje	10:58
Ejriérek ind. délután	2:44
éjje	8:26*
	4:26
Szegedi érk. délután	12:42
éjje	8:08
Szegedre ind. délután	1:20
éjje	2:10
Cservenka—Gombosrói érk. éjje	8:05
Cservenka—Gombosrói ind. éjje	4:42
Zentára érk.	1:05
Zentára ind.	1:25
Bajartól érk. délelőtt	9:02
éjje	9:26
Bajara ind.	7:10
	8:05
Mátyáskirályi érk. délután	7:15

*-gal jelölték a gyorsvonatokat. Az éjjei idő: este 6-tól reggel 6-ig.

Harisnyáit

javíttassa „Róza” varrott fejeléssel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védte. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejeléset és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely

Pázmány-utca 34. sz.

Elsőrendű Gyertyamosi salétrommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bröder cég Szabadka

Gazdák figyelmébe!

Aki kapálásra, aratásra, munkást akar, forduljon bizalommal

Balogi Jánosné

munkásokozvetítő vállalatához.

Topolya, (Bács megye)

Mátyás király ú. 1269 szám